

Garderobes lietu meistars

Pirmā daļa

Lielākajai daļai cilvēku izpratne par „garderobi” parasti asociējas ar veco joku „pilns skapis, bet nav, ko vilkt mugurā”. Kas būtu jādara, lai nevis garderobe valdītu pār mums, bet mēs pār garderobi? Kā panākt, lai „skapja apmeklējums” dāvātu prieku, nevis radītu sarūgtinājumu? Mūsdienās šo problēmu var atrisināt ar profesionālu palīdzību. Šī specialitāte ir ieguvusī nosaukumu wardrobe stylist vai wardrobe manager — tas ir stilists, kas profesionāli prot piemeklēt klientam garderobi.

Džentlmena kompleks

Nemot vērā garderobes iespējamo variantu daudzveidību, pastāv divi galvenie tās veidošanas principi. Pirmo var nosaukt par „sakomplektētu” – lietas skapī parādās izveidotos komplektos. Piemēram, jūs esat nopirkuši safari stila žaketi, kam jāpiemeklē leoparda raksta zābaki, ādas siksna, noteiktas formas brilles, noderētu arī somiņa un tātālāk. Jūs pat neaizdomājaties, vai šīs lietas saskanēs ar pārējo, kas ir skapī. Kad žakete ir novalkāta vai apnikusi, no skapja tiek izņemts viss komplekts. Ir skaids, ka šāds garderobes komplektēšanas veids ir diezgan dārgs un ir piemērots tikai ļoti turīgiem „modes upuriem”.

Šādam garderobes variantam var pieturēties arī konservatīvi, ļoti aizņemti un pietiekami turīgi vīrieši (lūk, kādēļ sakomplektētu garderobi bieži vien sauc par „vīriešu”). Runa ir par vīriešiem, kas visu savu laiku velta biznesam, turklāt viņi vai nu nav pārliecināti par savu gaumi, vai arī vienkārši negrib iedzīlināties stilīgās saskāpošanas smalkumos, tāpēc izvēlas dārgu, solīdu veikalu pakalpojumus, kuros, kā visiem zināms, klienti maksā naudu ne tikai par kvalitatīvām lietām, bet arī par apkalpošanu. Tajā ir iekļauts ne tikai pārdevēja smaida un laipna apkalpošana, bet, pirmskārt, izglītojta speciālista pakalpojums. Šo pakalpojumu, ko veikals piedāvā saviem klientiem, sauc par *wardrobe styling*, proti, profesionāla garderobes izveidošana: atrākot pēc jauna uzvalka, cilvēks uzreiz iegādājas vairākus kreklus, divas kaklasaites, pāris kurpjū pāru un dažus zeķu pārus, lai turpmāk to visu Valkātu komplektā, izvairoties no kļūdām. Kad žakete vai uzvalks vairs nedērēs, tā īpašnieks izmetīs no skapja visu komplektu, nemaz nemēģinot Valkāt palikušo kreklu vai kaklasaiti ar jaunu uzvalku.

Šā vīrieša skapī atkarībā no viņa ienākumiem un tieksmes pēc daudzveidības var būt 3–4 ikdienas, daži neformāli un 2–3 vakara komplekti. Protams, šāda garderobe prasa diezgan lielus tēriņus, bet būtiski

Dr. Konstantīns Bogomolovs, imīdža dizainers un modes analītiķis,
Bogomolov' Image School
Starptautiskā mācību centra vadītājs

www.bogomolov.lv

ietupa tās īpašnieka laiku. Turklāt uz periodiskas apgārību komplektu maiņas rēķina komplektētas garderobes īpašnieks, pat neaizdomājoties par modi, vienmēr iet līdzi modei un sabiedrības acīs iegūst reputāciju kā cilvēks ar nevainojamu gaumi. Viņam nemaz nav vajadzīgi pastāvīgi personīgā stilista pakalpojumi, jo komplektētas garderobes veidošanai pilnībā pietiek, ja palīdz veikalui konsultanti, kas kā samaksu par saviem pakalpojumiem bez fiksētās algas saņem arī procentus no pārdotā apjoma.

Nepieciešams un pietiekams

Izplatītāks ir otrs garderobes variants, ko pieņemts saukt par „kombinētu”, kā arī par „sieviešu”. Šis nosaukums mūsdienās ir diezgan nosacīts, jo pēc šā principa savu garderobi veido ne tikai sievietes, bet arī daudzi mūsdienīgi vīrieši. Piemēram, tie, kas nav pakļauti konservatīvām protokola prasībām un izvēlas ģērbties neformālā stilā, kombinējot lietas pēc paša gaumes.

Šīs garderobes veidošanas princips ir šāds: iegādājoties jaunu lietu, mēs cenšamies sakombinēt ar to, kas jau ir mūsu skapī. Tādējādi katru lietu var izmantot dažādos salikumos un, izmantojot aksesuārus, veidot dažādus stila variantus.

Kombinētai garderobei ir daudz priekšrocību. Tā ir ekonomiska, turklāt ļauj iegūt vairāk komplektu no neliela lietu skaita. Diemžēl izveidot labu kombinētu garderobi ir diezgan grūts uzdevums, dažreiz nevar iztikt bez profesionāla stilista palīdzības. Tomēr tieši šīs garderobes variants ir visizplatītākais un ērtākais, jo ļauj ietaupīt un tai pašā laikā izskatīties atšķirīgi.

Kāds ir minimāli pietiekamas garderobes kritērijs? (Visbiežāk problēma nav tajā, ka trūkst lietu, drīzāk to ir par daudz.) Optimālais garderobes variants, kas izveidots pēc principa „nepieciešams un pie-

tiekmās", ir tā saucamā minimālā funkcionālā garderobes kapsula: apģērbs un akcesuāri, kuri ļauj izveidot vismaz piecus komplektus, kas vizuāli atšķiras un iekļauj sevī funkcionālu un imidža vienotību. Citiem vārdiem, tie ir pieci ikdienas komplekti – pieci dažādi, kontrastaini, veiksmīgi izveidoti un mīli komplekti. Ar to pietiek, lai katru dienu justos kā jaunā apģērbā, vienlaikus saglabājot savu stilu.

Kombinētā garderobe tiek uzskatīta par veiksmīgu arī tad, ja savā starpā saskan divas trešdaļas no visām lietām. Pieņemsim, mums ir trīs „augšīnas” (žakete, blūze, džemperis) un trīs „apakšas” (svārki, bikses, džīnsi). Tādā gadījumā katrai „augšīnai” jābūt saskanotai ar divām „apakšām”, nevis ar visām trim. Tā jau ir galējība, ja mēģina saskanot visu. Parasti šāda tiekšanās noved pie garderobes vienveidīguma – komplekti ir līdzīgi un vienveidīgi.

Cita galējība – haoss garderobē, kad sakrājas lietas, kas savā starpā nesaskan, un daudzi komplekti paliek nepabeigti. Tas noved pie atsevišķu lietu pārpilnības: blūze, kas nepiestāv nevienai žaketei, svārki, kuriem nevar piemeklēt apavus... Atsevišķām lietām ir vajadzīgi pāri, tāpēc skapis ir pārpildīts.

Vampīri skapī

Jebkura skapja galvenais ienaidnieks ir tā saucamās „liekās” lietas, kuras mēs nezināmu iemeslu dēļ nevalkājam. Kaut kādu iemeslu dēļ tās ilgi karājas mūsu skapī, katra dienu nomāc garastāvokli un liezd iegādāties ko jaunu.

Liekās lietas kritērijs nav tas, ka lieta ir fiziski novalkāta. Gluži otrādi – ja lieta ir novalkāta, tad tā sevi ir attaisnojusi. Runa ir par gandrīz jaunām lietām, kas valkātas burtiski pāris reižu. Mēdz gadīties, ka pēc pirkuma atkārtotas pielaikošanas mājās spogulis norāda uz vajadzīgā tēla neatbilstību. Pēc pirmā izgājiena pārliecība, ka kaut kas nav kārtībā, pieaug, un lietas paliek karājamies uz pakaramā. Iemesls var būt objektīvs: nepiemērota krāsa, mazliet neatbilstošas proporcijas, ne pārāk ideāli piegūl... Varbūt vienkārši „svešs” stils.

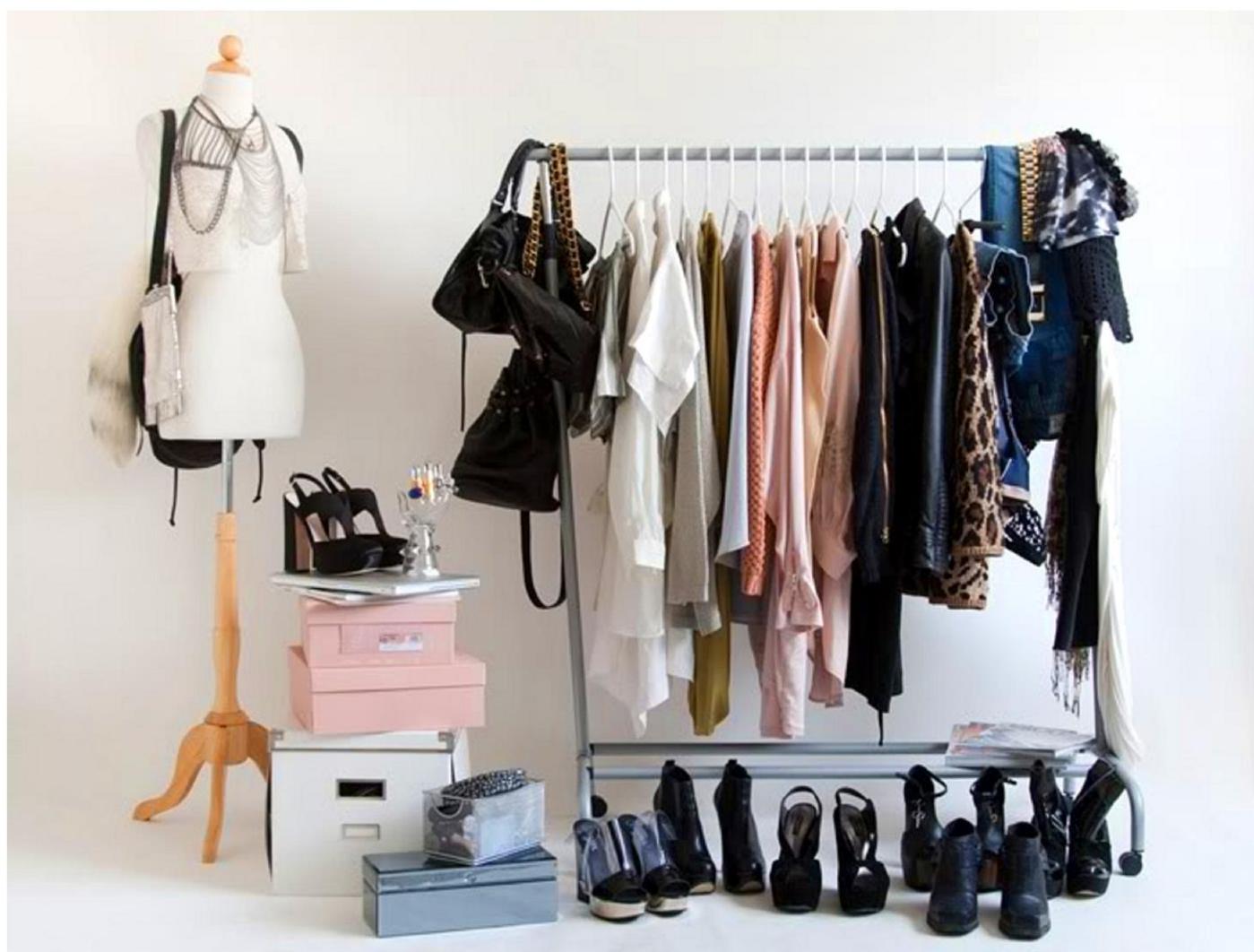
Viens no iemesliem, lai veiksmīgu lietu pārvērstu par „lieko”, var būt morāla nolietošanās. Piemēram, iegādājoties ļoti modernu kleitu, sieviete cenšas to vilkt, cik reti vien iespējams, it kā „taupot”, lai tā kalpotu ilgāku laiku. Nākamajā sezona pēkšņi atklāj, ka tā viņai nesagādā nekādu prieku – Valkā negrib, bet izmest ūžel. Secinājums: iemīļotās lietas jāvalkā pēc iespējas biežāk, un nekādā ziņā nedrīkst atstāt uz vēlāku laiku, jo jebkura lieta, pat visstilīgākā, iziet no modes jau kopš brīža, kad tā radīta. Tāpēc bieži vien lietas, kas pirkas sezonas beigās izpārdošanā, kļūst liekas. Arī lietas, par kurām ilgi esam sapņojuši un „valkājuši domās”, iegādes brīdī morāli jau ir novecojušas.

Manā skatījumā liekās lietas kritērijs ir vienkāršs: divu–trīs sezonas mēnešu laikā mums nav bijusi vēlme to uzvilkta. Ko ar to iesākt? Nekavējoties un bez ūžīstības jāatbrīvojas no tās! Jā, protams, tā ir gandrīz jauna, un roka neceļas ķemēt un izmest, bet būsim gudri: ja mēs nejauši pazaudētu naudu, kas atlīkta kostīmam, tad raudātu nedēļu vai divas, bet pēc tam nomierinātos un nopirktu kostīmu, kuru valkātu ar lielāko prieku. Taču liekā lieta skapī liez iegādāties ko jaunu. Rezultātā ir pilns skapis, bet nav, ko vilkt mugurā.

Turklāt ikreiz, kad ielūkojamies skapī, liekā lieta atgādina mums par pieļauto kļūdu. Tātad skapī ir iemājojis vampīrs, kas ik rītu izsūc no mums labo noskaņojumu un pat naudu, jo spēj izprovocēt uz liekiem izdevumiem: censties pāršūt, padarīt greznāku kopā ar jaunu blūzi, apaviem, akcesuāriem. Šādi vairojas liekās lietas.

Vienīgā izeja ir pateikt sev: „Tā ir zaudēta nauda”. Un izmest to lietu, bet labāk kādam atdot. (Tomēr došu jums labu padomu – neatdodiet to savai labākajai draudzenei. Ja izrādīsies, ka jūsu kleita viņai izskatās labi, tad tā turpinās jūs vajāt.) Beidzot nopērciet ideālu, „savējo” lietu atdotās vietā. Bet, kā nopirk „savējo”, – tā jau ir cita tēma.

Raksta turpinājums nākamajā numurā

Garderobes lietu meistars

Otrā daļa

Sāksim ar revīziju

Skapja revīzija jāsāk pirms kārtējās sezonas sākuma, proti, pavasara un vasaras sezona jāsāk gatavoties jau februārī, nevis aprīlī. Vislabāk, ja jums ir divi skapji vai vismaz divi nodalījumi, lai izņemtu tās lietas, kas tuvākā pusgada laikā nebūs vajadzīgas. Kad pienāks laiks, izlemtsiet, ko ar tām iesākt, bet pagaidām jāizrevidē tas apģērbs, kas būs jā-tuvākā tuvākajā nākotnē.

Stilists pārskata garderobi kopā ar klientu, lai precīzi noteiktu, no kā dažādu iemeslu dēļ ir jāatbrīvojas. Vispirms tas būs liekais apģērbs, kas ir galvenais stilīguma traucēklis. Nevajadzētu atstāt skapī acīmredzamī vairs nemodernas lietas, kas bijušas ievērojamākais pagājušā un aiz-pagājušā gada sezona hīts. Cītādi mēs pieķersimies to stīlam un krāsu gammai, un nespēsim izmantot aktuālākās sezona tendencies.

Savukārt pret konservatīviem un ekstravagantiem apģēriem jāiztur delikāti un racionāli. Jo, kā zināms, gan vieni, gan otri pieder „ārpus-modes” kategorijai, tāpēc vēl var būt noderīgi. Lai arī stilists uzskata, ka šīm lietām tuvākajā sezona nav vietas garderobē, tās droši var atstāt vēlākam laikam, bet nevajadzētu tās atstāt arī „sezona” skapī. Tas ir svarīgs garderobes noteikums, un stingri iesaku to nemt vērā: tuvumā jābūt tikai tām lietām, ko jūs šobrīd regulāri izmantojat. Būtu ideāli, ja jūsu skapis kļūtu pustukšs un tajā paliku vien 3-4 milākie apģērbi. Ne tikai vienkārši milī, bet, pēc stilista domām, atbilstoši jaunajai klienta garderobei. Tieši tāda pati revīzija ir jāveic apaviem, somām, citiem ak-sesuāriem un rotaslietām.

Revīzijas galvenais iznākums nav tikai maisi ar izmestiem krāmiem. Galvenokārt tā ir klienta jaunās garderobes galvenā ideja un iepirkšā-nās plāns. Tas arī ir galvenais speciālista, ko dēvē par *personal wardrobe stylist* vai *personal shopper*, uzdevums.

Profesionāli pircēji

Vieni šo profesiju uzskata par ļoti jaunu, ekskluzīvu un pieprasītu tikai ļoti turīgu un kaprīzu zvaigžņu vidū. Citi saka, ka šādas profesijas vispār nav, bet ir tikai parasti starpnieki. Kas tad īsti ir šie personīgie šoperi? Bagāto slāstu slāņa apkalpošana vai vidējās klases „ātrā palīdzība”?

Dr. Konstantīns Bogomolovs, imidža dizaineris un modes analītikis,
Bogomolov' Image School
Starptautiskā mācību centra vadītājs

www.bogomolov.lv

Patiensībā šopera profesija ir diezgan ierasta (turklāt tā pastāv ne tikai modes industrijā). Salīdzinājumā ar imidža dizaineru (kurš kritizē gan garderobi, gan grīmu, gan matu sakārtojumu – tai skaitā manieres), šoperis ir daudz šaurāka specialitāte, kas aprobežojas ar klienta garderobi. Atšķirībā no veikala konsultanta personīgais šoperis nav neviena veikala darbinieks, par viņa pakalpojumiem maksā klients pats. Turklāt personīgā šopera darba samaksa nav atkarīga no iegādāto lietu cenas, bet tiek aprēķināta pēc patērētā laika, proti, samaksa par darba stundām.

Diemžēl mūsdienās attiecībā uz šo profesiju pastāv daudz mītu. Viens no mītiem, ko uzspiež smalkie žurnāli, ir tāds, ka šopera profesiju pāsniedz kā bagāto un izvēlīgo slavenību dīvainību, kurām stilisti šķietami piegādā lietas no visām pasaules malām tieši gulamistabā, saņemot par to ļoti lielu samaksu. Patiesībā šopera vidējās statistikas klients ir vidējās klases biznesa pārstāvis, kuram nepietiek ne zināšanu, ne laika, lai tiktu galā ar apģēru un aksesoāru meklēšanas problēmu, bet ne tāpēc, ka viņš (vai viņa) ir turīgs(-a) slaists(-e). Šādiem cilvēkiem šopera pakalpojumi nav iegriba, bet būtiska nepieciešamība. Galarezultātā viņiem ir ne tikai aktuāla un pareizi piemeklēta garderobe, bet viņi arī ietaupa laiku un naudu.

Cits maldīgs uzskats valda pašu stilistu (parasti – iesācēju) vidū, tā ir pārāk liela vienkāršība un profesijas jēgas izkroplojums. Viņuprāt, lai uzskatītu sevi par šoperi, pietiek orientēties modes tendencēs un zināt „kas, kur, par cik”. Patiesībā šoperis strādā ne tikai ar apģēriem, bet arī ar cilvēkiem! Tāpēc viņam noteikti jābūt vismaz pamatzināšanām psiholoģijas jomā. Turklāt personīgajam stilistam jāizprot kostīma/uzvalka kompozīcija, antropometrija, apģērbu tehnoloģija, vizuālā un asociatīvā dizaina pamati. Viņam skaidri jāapzinās, ka šīs profesijas galvenais mērķis ir harmoniski racionālas garderobes piemeklēšana, nevis pats iepirkšanās process. Iepirkšanās ir tikai šā mērķa sasniegšanas līdzeklis.

Iepirkšanās māksla

Stilista zelta likums – nekādā ziņā neuzsākt iepirkšanos, kamēr nav

zināms klienta stils un nav izveidota viņa garderobes programma. Citādi nejauši pirkumi jūs atkal novēdīs līdz haosam skapī, nepabeigtiem komplektiem un liekiem apģērbiem. Nekad neiegādājieties lietū tikai lietas dēļ, lai arī kādas īpašības tai būtu, pat tad, ja tā ir ļoti moderna, skaista un lēta. Pat tad, ja apģērbs ideāli pieguļ augumam. Jā, labs piegulums ir obligāts pirkuma noteikums, bet ne vienīgais kritērijs. Galvenais ir iegādāties to, kas atbilst visas garderobes programmas stila idejai (sarežģītā situācijā vienmēr palīdzēs veca austrumu gudrība: „Ja šaubies – atturies”).

Veicot pirmo pirkumu, ļoti svarīgi ir nekļūdīties, tam nav jārada šaubas ne klientam, ne stilistam. Šim apģērbam ir jāķūst par stilu veidojošo elementu – „sākumpunktu”, no kura tiks veidota visa garderobe, un nav svarīgi, vai tas būs solids kostīms vai kāds lēts aksesuārs. Bieži vien tā meklējumos nākas patērēt veselu nedēļu, bet, ja pirms pirkuma izdarīts pareizi, tālāk viss ies kā pa sviestu.

Tomēr jāuzmanās, lai neiegādātos liekus apģērbus iepirkšanās lēkmes iespādā. Šādā brīdī stilists un klients ir kā maza radoša komanda, kas aizrautīgi veida mākslas darbu – modernu garderobi. Ir ļoti svarīgi neaizrauties par daudz un laikā apstāties. Palīdzēt var tikai labi izstrādāta galvenā doma un precīzs plāns. Šajā posmā šoperim skaidri ir jāsaskata veidojamās garderobes aprises, jāprot iztēloties to kā mozaiku ar trūkstošiem fragmentiem un jākoncentrē savi spēki, lai tos mērķtieci atrastu.

Aksesuāru meklēšana ir visgrūtāk un darbietilpīgākā darba daļa. Manuprāt, veiksmīgi piemeklēt kleitu vai kostīmu nav nemaz tik grūti. Meklējot aksesuārus, mēs bieži kļūdāmies, bet tieši tie mūsu imidžam piešķir stilīgumu. „Dievs ir detaļas” – reiz sacījusi Šanele, liekot paturēt prātā, ka mūsu stilu veido detaļas un rezīem tās arī iegremdē mūs bezgaumības bezdibenī. Visbēdīgākais ir tas, ka jebkurā garderobē vienmēr trūkst aksesuāru. Šķiet, ka tas arī ir galvenais stilista uzdevums: pabeigt ikvienu klienta komplektu līdz pēdējam sīkumam.

Iepirkšanās procesā stilistam nākas sastapties ar vēl vienu lielu problēmu – nopirkta apģērba koriģēšanu atbilstoši klienta figūrai. Bez tā vienkārši nav iespējams izveidot stilīgu garderobi. Mums neizdosies nopirkt neko, ja meklēsim tikai nevainojamai figūrai atbilstīgu apģērbu. Tieši tāpēc šoperim ir labi jāizprot šūšanas tehnoloģija, lai, izvēloties

apģērbu klientam, nekļūdītos koriģēšanas jautājumos. Dārgajos veiklos šajā gadījumā var palīdzēt profesionāls drēbnieks. Tāpēc stilista komandā jābūt „savam” šuvējam, frizeriem un vizāžistam.

Vēl viens padoms: nemēģiniet piemeklēt garderobi tās laikā. Sākumā var aprobežoties ar dažiem ikdienas komplektiem. Dosim klientam ie-spēju nedaudz lejosties šajā apģērbā, lai mums kļūtu skaidrs, kas vēl trūkst garderobē. No otras puses, nedrīkst izstiept iepirkšanās procesu visas sezonas garumā. Vēlāk daži apģērba gabali var nākt klāt vai otrādi – pazust, bet pilnvērtīgai garderobei jābūt piemeklētai sezonas pirmā mēneša laikā.

Garderobes maiņa

Katrai, pat vislabākajai garderobei, ir raksturīga viena nepatīkama īpašība: neesi paspējis to izveidot, kad tā jau ir jānomaina. Pareiza garderobes maiņa ir vēl viena sarežģīta stilista problēma. Lai to kontrolētu, viņš var izvēlēties vienu no trim piedāvātajiem variantiem.

Pirmais variants – garderobes maiņa, izmantojot komplektus. Šis veids jau tika aprakstīts raksta pirmajā daļā, kad tika aprakstīta tā saucamā „komplektu” vai „vīriešu” garderobe. Šāds garderobes maiņas variants ir diezgan izšķērdīgs, tāpēc der tikai tiem, kam laiks ir svarīgāks par naudu.

Otrais variants – pakāpeniska maiņa. Ieteicams tiem, kas dod priekšroku „kombinēta” garderobei. Tie var būt vairāk vai mazāk klasiski noskaņoti cilvēki, kuri nedzenas pakaļ pēdējām modes tendencēm. Pēc diviem vai trim gadiem viņi var pilnībā nomainīt garderobi, bet visu uzreiz nenomainīs, tāpēc stilistam ir jāprot ļoti delikāti „ieviest” jaunas aktuālas tendences šādā garderobē, sekojot līdzi tam, lai būtu saskaņa gan stilā, gan krāsu gammā ar jau esošo apģērbu. Citādi pastāv risks pārvērst garderobi par haotisku un neieturētu vai monotonu un nemainīgu, kas atkārtojas gadu no gada.

Visbeidzot, trešais variants – pilnīga garderobes maiņa pēc principa „visu un uzreiz”. Šo variantu var piedāvāt klientiem, kurus interesē kardināla sava imidža maiņa, kā arī visa jaunā un vismodernākā izmēģināšana. Parasti šādi klienti neaprobežojas ar apģērba un aksesuāru maiņu. Runa ir par pilnīgu imidža maiņu, ieskaitot frizūru, matu krāsu un grimu.

